

Erikoistujien johtamisopinnot uudistuvat Helsingissä

Lähijohtajakoulutuksen on Helsingissä suorittanut kymmenessä vuodessa noin tuhat erikoistujaa. Opintojen uudistus saadaan päätökseen vuodenvaihteeseen mennessä.

Kansallinen työryhmä suositti vuonna 2004 lääkäreiden ja hammaslääkäreiden erikoistumiseen 30 opintopisteen lähijohtajakoulutuksen (1). Sama työryhmä määrittä koulutukselle ydinopetusteemat. Se koosti myös työpaikalla tehtävien kehittämistehtävien listan.

Helsingin lääketieteellinen tiedekunta käynnisti koulutuksen suosituksen mukaisesti vuonna 2009. Lähijohtajakoulutuksen (LÄJO) laajuus oli siten 30 opintopistettä, mutta vuonna 2017 pakollisten johtamisopintojen laajuudeksi määritettiin kansallisen yhtenäisyyden nimissä 10 opintopistettä (JOP10).

Määräaika ”vanhojen” lähijohtajaojintojen suorittamiseksi on vuodenvaihte 2019-20.

Tätä kirjoittaessa noin 750:llä erikoistujalla on LÄJO-kokonaisuuden kesken-eräisiä suorituksia, ja vuodenvaihteen ruuhka on taattu.

Lähtökohtana erikoistujan omat tavoitteet

LÄJO-kokonaisuuden pedagogisina lähtökohtina olivat oppijälhtöisyys, vuorovaikutteisuus ja reflektointi. Lähiope- tukseen osallistui kerrallaan korkeintaan 40 erikoistujaa. Samalla rakennettiin yksilöllisen etenemisen mahdollistava sähköinen alusta Moodle-pohjalle.

Kantava periaate oli tavoitteellisuus. Erikoistujan piti arvioida nykyosaamisensa ydinopetusteemojen alueilla ja asettaa omat kehittämistavoitteensa mentorinsa kanssa.

Jokaisen oli tarkoitus laatia oma henkilökohtainen kehittämissuunnitelma, jonka pohjalle kertyi portfolio.

Keinoja oli neljä:

- 1) Kirjallisuustehtävät
- 2) Kehittämistehtävät
- 3) HY järjestämä lähiope- tus (kolme 2 päivän moduulia)
- 4) Valinnainen aiheenmukainen lähiope- tus

Kehittämistehtäviä piti miettiä työpaikoilla: Onko olemassa perehdytyskansio – tai pitäisikö se päivittää? Onko tekeillä alueellista hoito-ohjelmaa tai hoitoket- jua? Voisiko erikoistuva lääkäri ottaa joukon potilasvalituksia ja miettiä miten niiden käsittelyprosessi kulkee ja miten varmistetaan, että niistä opitaan ja toi- minta paranee? Voisiko vastaavaa tehdä potilasturvallisuuden edistämiseksi?

Lähiope- tusmoduulien aihepiirit olivat johtaminen, (sosiaali- ja) terveyspalvelu- järjestelmä, eettisjuridiset ongelmat ja potilasturvallisuus sekä toiminnan ohja- us ja prosessit. Kun eri alojen erikoistu- jat osallistuvat samoihin lähiope- tusmo- duuleihin, keskustelut syvenevät ja kes- kinäinen ymmärrys kehittyy. Osallistu- jat tuottivat myös paljon kirjallista ai- neistoa, ennako- ja jälkitehtäviä sekä pohdintoja oppimastaan.

Uusi kokonaisuus vahvemmin verkossa

Vuonna 2018 tai myöhemmin opinto- oikeuden saaneille Helsingin yliopis- tonkin lääketieteellinen tiedekunta tar- joaa siis 10 opintopisteen uudenlaisen johtamisopintokokonaisuuden (JOP10)

osana erikoistumista lääkäreille ja ham- maslääkäreille. Kokonaisuus suorite- taan koulumaisesti kahdessa vuodessa, yksi lähiope- tuksesta ja verkko-opinnois- ta koostuva pala kerrallaan. Neljän pa- lan otsikot ovat: Minä (oman itsensä johtaminen), Minä ja tiimi, Minä järjes- telmässä sekä Minä, tiimi ja järjestelmä. Järjestelmä tarkoittaa (sosiaali- ja) ter- veyspalvelujärjestelmää.

JOP10 -kokonaisuuden painopiste on vielä aikaisempaa selvemmin verkko- opetuksessa.

Lähijohtajapätevyyttä valtakunnalli- sesti yhdenmukainen opintopisteiden määrä ei tuota. Lääketieteellisten tiede- kuntien hankkeessa ollaan rakentamas- sa 20 opintopisteen jatkokokonaisuutta, jossa halukkaat voivat sitten syventää osaamistaan ja saada lähijohtajapätevy- yden. ●

MINNA KAILA

Professori, terveydenhuollon hallinto
Helsingin yliopisto, lääketieteellinen tiedekunta /
Clinicum

KIRJALLISUUTTA

1 Opetusministeriö. Sosiaali- ja terveysalan johtamiskou- lutustyöryhmän muistio. Opetusministeriön työryhmä- muistioita ja selvityksiä 2004:30.